

Gasfabrieken d.d. 10 mei 1886¹²⁾) stelde de maatschappij voor de fabriek aan de Oostkous op de Ruige Plaat te verkopen voor f 250.000 per 1 oktober 1887. Op 10 juni 1886 besloot de Raad daartoe. Een laatste transactie vond nog plaats op 28 oktober 1886 toen de Raad akkoord ging met de overname van het buizenselsel van de I.C.G.A. voor ca. f 33.000. Volgens de overeenkomst had de maatschappij alle buizen uit de gemeentegrond moeten verwijderen, maar op deze manier werd de zaak voor beide partijen op bevredigende wijze opgelost.

II. De Nieuwe Rotterdamsche Gasfabriek (1852-1885)

In de loop van november 1851 werden onder de Rotterdamse bevolking formulieren verspreid, waarop men kon intekenen voor de levering van gas gedurende 15 jaren door een nieuw op te richten maatschappij¹³⁾). Enkele personen die eveneens plannen hadden een gasfabriek te stichten, adviseerden in een advertentie in enige kranten, niet op het aanbod om in te tekenen in te gaan¹⁴⁾). Naar aanleiding daarvan deden de initiatiefnemers, nu met name genoemd, een nieuwe circulaire rondgaan, waarin zij mededeelden dat bij voldoende afname de oprichting van de fabriek zeker zou doorgaan. Blijkbaar was de respons zodanig dat besloten werd de plannen door te zetten.

Omwonenden waren niet onverdeeld gelukkig met de komst van de fabriek. In een brief aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maakten zij hun actueel aandoende bezwaren kenbaar; gevreesd werd voor overlast door stank, rook, stof en slecht water¹⁵⁾): een milieu-actiegroep avant-la-lettre. Het mocht niet baten: op 12 april 1852 werd bij K.B. toestemming verleend voor de oprichting van de fabriek¹⁶⁾). De Gemeenteraad gaf zijn toestemming op 24 juli 1852.

Nadat op 14 april 1852 de eerste paal was geslagen voor de bouw, even buiten het Rotterdamse grondgebied langs de Oostzeedijk in Kralingen, brandden op 26 november 1852 de eerste lampen op gas van de fabriek¹⁷⁾).

Op 1 december 1852 werd de Nieuwe Rotterdamsche Gasfabriek bij notariële akte officieel opgericht¹⁸⁾). In totaal waren er 24 aandeelhouders, waarvan slechts enkelen uit Rotterdam kwamen (drie). Het merendeel kwam uit Ameide (acht), Gorcum (vier) en Sliedrecht (vier). De overigen kwamen uit Werkendam (twee), Utrecht (één), Dordrecht (één) en Leiden (één). Onder de oprichters bevonden zich opvallend veel aannemers (vijftien), maar ook een reder/koopman die later steenkool zou leveren en een